

Síntesi d'unes poques línies.

El projecte d'*Educació per a la ciutadania, la pau i la solidaritat* té per objectius fer-nos ressò de la problemàtica del món d'avui, ajudar a interioritzar uns valors bàsics com són el respecte per a les persones i el medi, la solidaritat i el compromís social, fomentar el diàleg i l'expressió raonada de les idees i moure a la participació entre l'alumnat. La Comissió de Dinamització impulsa les diferents accions i compta, també, amb el suport de l'Equip Directiu, la Comissió de Festes, el Parlament Verd, l'AMPA i la implicació del professorat.

Breu resum (unes 15 línies).

El projecte d'*Educació per a la ciutadania, la pau i la solidaritat* neix com una part de les innovacions introduïdes en el Pla Estratègic del centre i forma part del Pla d'Acció Tutorial. Té per objectiu complementar l'ensenyament acadèmic amb l'educació global de l'alumnat en valors i models de la realitat respectuosos amb les persones, el medi ambient i sensibles als problemes del món d'avui. Aquest projecte vol col.laborar a nivell escolar en el modelatge d'uns hàbits més ecològics, cooperatius, participatius i compromesos amb els valors de la justícia i la pau. Al llarg del curs es van realitzant activitats (exposicions, xerrades, tallers, C.variables, crèdits de síntesi, projecte *Fem una llei*, Jornada de Solidaritat...) esglaonadament per tal d'anar incidint en la conscienciació dels joves d'una forma gradual i progressiva. El projecte, però, no és queda tan sols en la reflexió, sinó que també vol moure a la implicació, l'acció i el compromís social. La Comissió de Dinamització, formada per deu professors i professores, impulsa les diferents accions i compta, també, amb el suport de l'Equip Directiu, la Comissió de Festes, el Parlament Verd, integrat pels delegats i delegades de classe, l'AMPA i la implicació del professorat.

Moltes de les activitats són fruit de la col.laboració amb entitats de la ciutat.

Article

Projecte d'educació per a la ciutadania, la pau i la solidaritat

Marc general

El projecte d'*Educació per a la ciutadania, la pau i la solidaritat* neix com una part de les innovacions introduïdes en el Pla Estratègic del centre i forma part del Pla d'Acció Tutorial. Té per objectiu complementar l'ensenyament acadèmic amb l'educació global de l'alumnat en valors i models de la realitat respectuosos amb les persones, el medi ambient i sensibles als problemes del món d'avui. Aquest projecte vol col.laborar a nivell escolar en el modelatge d'uns hàbits més ecològics, cooperatius, participatius i compromesos amb els valors de la justícia i la pau.

Tal com està previst en el Pla Estratègic, el Pla d'Acció Tutorial i el projecte d'Escoles Verdes del centre, cada any realitzem en tots els grups d'ESO i de batxillerat una sèrie

d'activitats de solidaritat, que tenen com a inici la *Jornada Verda* –octubre- i com a final la *Jornada de Solidaritat* –juny-. Al llarg del curs escolar també anem realitzant activitats d'una forma esglaonada per tal d'anar incidint en la conscienciació dels joves d'una forma gradual i progressiva.

De manera coordinada amb les activitats de solidaritat, es realitzen activitats de medi ambient, tant curriculars com en la *Jornada Verda* i de millora de la gestió del centre: recollida selectiva de residus, sostenibilitat, calendari neteja de patis, etc, que es programen cada any dins del programa d'Acció del projecte d'Escoles Verdes.

Així mateix, també es promouen una sèrie d'actuacions per millorar la cohesió social, la resolució de conflictes, la responsabilitat i l'equitat. En aquest sentit esmentem: el Programa de reutilització de llibres de text, l'atenció a la diversitat a nois i noies en situacions desfavorides a través de la treballadora social del centre, el servei de mediació, etc.

Objectius

-Sensibilitzar l'alumnat sobre les causes de les desigualtats creixents entre els països del Nord i del Sud i reflexionar sobre l'actual model de desenvolupament que comporta l'explotació de les persones i del medi ambient.

-Reflexionar sobre el contrast d'oportunitats entre les persones del Sud i les del Nord.

-Defensar el medi ambient i valorar de forma negativa el malbaratament dels recursos als països desenvolupats.

-Ajudar a prendre consciència de la implicació que tenim els ciutadans del Nord en la construcció d'un món més just i equilibrat.

-Valorar la pau com un dret fonamental de tots els éssers humans i fomentar la comprensió, la cooperació i la solidaritat.

-Donar a conèixer els principis del comerç just i iniciar una reflexió que ens orienti cap un consum responsable.

-Potenciar el respecte entre les persones i cultures amb les quals convivim.

-Desenvolupar la capacitat d'acció personal i col·lectiva en pro de la justícia, la pau, el diàleg i la tolerància, i establir mecanismes que fomentin la comunicació interpersonal i la resolució dels conflictes de forma no violenta.

-Ajudar a augmentar l'autoestima i assertivitat.

-Contribuir a la formació d'un pensament crític i argumentat en l'alumnat.

-Fomentar la pràctica de conductes solidàries i compromeses, així com contribuir a la formació en voluntariat.

Descripció de les activitats

El nostre institut des dels anys noranta té la tradició de realitzar activitats de solidaritat, com per exemple la seva participació en els Premis Intermón (1996 i 1999) i l'establiment de l'agermanament entre el nostre centre i l'institut de Bambylor – Senegal-, dins el marc de l'agermanament de la ciutat de Manresa amb aquella població (1997).

Tot seguit farem una breu descripció d'algunes de les activitats que hem realitzat en els darrers cursos.

-Visita a exposicions sobre temes de cooperació i solidaritat a les hores de tutoria i de Ciències Socials. Aquestes exposicions es poden muntar al mateix institut o visitar-les a les sales d'exposicions de la ciutat i sempre van acompanyades de les explicacions del professorat i de la realització d'un qüestionari de treball. Aquesta activitat s'acostuma a fer amb coordinació amb el Centre Flors Sirera del Consell Municipal de Solidaritat de Manresa.

Esmentem alguna de les exposicions visitades:

*"Trenquem les murs" –sobre immigració-, amb alumnes de 1er d'ESO.

*"Reptes del segle XXI", organitzada per Unescocat i Caixa Manresa, amb alumnes d'un CV de 4art d'ESO.

*"Les regles del comerç internacional: sucre, cafè i cacau" de Setem. Hi van assistir tots els grups des de primer d'ESO fins a segon de batxillerat.

*"Qui és qui en el comerç internacional" de Cooperació. Amb alumnes de 4art. d'ESO.

-Es realitzen dos CV a 4art. d'ESO sobre "Geografia dels conflictes. Educació per a la pau" i "Un món plural i divers". Aquests crèdits volen ser una porta oberta que es faci ressò dels grans problemes que té plantejats el món d'avui: les causes de la pobresa, la sobreexplotació del medi ambient, l'analfabetisme, armamentisme...I, al mateix temps, també, vol ser una eina per potenciar uns valors bàsics per a tots, com poden ser el respecte a la diversitat cultural, el compromís amb els problemes que ens envolten i amb els dels pobles del Sud... En definitiva, del que es tracta és que ens adonem de que tots estem implicats en la tasca de construir un món més just, humà i solidari.

-Es fan els **crèdits de síntesi** següents : "La igualtat" (4art d'ESO), "Nova cultura de l'aigua" (3er. d'ESO) i "Consum i consumisme" (1er. d'ESO).

-A 2n. de batxillerat s'ofereix el **crèdit optatiu: "Aprentatge i Servei"**, en col.laboració amb la llar d'avis Montblanc. El crèdit vol potenciar el diàleg i el respecte intergeneracional –amb tot el que té d'enriquidor-, salvar la memòria dels nostres avis i fomentar la formació de voluntariat.

-Participació en la campanya de Nadal sobre "Consum responsable" que es fa a nivell de ciutat, a proposta de diverses entitats del Consell Municipal de Solidaritat. Es

fa una reflexió sobre el consumisme, a través d'una postal –“Que el Nadal no et consumeixi”- amb 8 propostes alternatives i responsables.

Es fa una **recollida d'aliments** per a les Germanetes dels Pobres i els alumnes de 4art. **visiten les llars d'avis i l'escola** de l'Hospital de Sant Joan de Déu i comparteixen amb ells el matí amb activitats prèviament preparades i coordinades per Creu Roja Joventut . Al darrera hi ha la clara voluntat de moure a l'acció i no quedar-nos tan sols en la reflexió. Donar una mica del nostre temps pot ser un molt bon regal de Nadal.

-Assistència a xerrades i tallers sobre temes de solidaritat i de comprensió dels grans problemes del món d'avui:

*Exposició i taller sobre “El conflicte dels grans Llacs i els interessos miners”. (4art. d'ESO i 1er. de batxillerat).

*Conferència sobre la situació de la dona africana, a càrrec de Béatrice Umutesi, refugiada ruandesa a Bèlgica i autora del llibre “Fugir o morir al Zaire”.

*Xerrada sobre el projecte “La ciutat de l'infinit”, de la Fundació Vicent Ferrer. (1er. i 2on de batxillerat)

*Conferències i tallers “Consumim per la justícia I la pau”, dins del marc de la Jornada Verda, a càrrec de Justícia i Pau i l'Associació Josep Ma. Cunill. (2n., 3er. i 4art. d'ESO).

-Treball sobre el **calendari solidari**, elaborat per professorat de l'IES Celrà i editat per la Coordinadora d'ONGs Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme. El calendari es presenta en format mural i il.lustra dotze efemèrides, amb una breu explicació de cadascuna. En pengem un a cada aula i es dedica una sessió de tutoria del mes de gener a comentar-lo.

-Campanya: “Una beca d'estudis per a l'Aida Yaré Fall”, una noia de Bambylor. La col.lecta es fa a nivell de tot l'institut (alumnes, professorat i personal no docent). L'hem becada des de l'inici dels seus estudis universitaris, concretament, està cursant 4art. de la carrera de dret. Enguany s'han recollit 490 euros, que era el nostre objectiu. Una part dels beneficis de la venda de roses de sant Jordi també es destinen a la beca, i l'altra serveix per fer una aportació a la Fundació Vicent Ferrer. Aquesta campanya dóna peu a parlar sobre l'accés a l'educació en els països en desenvolupament.

Val a dir, que des del 1999 hem promogut la concessió de beques per a joves del Tercer Món (Rwanda,Congo i Senegal) a fi que puguin continuar els seus estudis al seu país

-Projecció i comentari del documental: “Conviure amb la fam”, que posa de manifest els greus problemes de subsistència que pateixen les persones d'Etiòpia. El fet que un periodista comparteixi durant un mes la vida quotidiana d'aquelles persones, permet veure i viure des de dins el rostre de la pobresa severa que han de suportar molts pobles de l'Àfrica i de molts països del Sud. L'activitat es fa amb alumnes de 1er. d'ESO.

-Jornada de Solidaritat. Aquests dos darrers anys han estat coordinades pel CAE, conjuntament amb la Comissió de Dinamització. En una primera part es fa una gimcana solidària (de 1er a 3er. d'ESO) i el “Joc dels immigrants” (4art. i 1er de batxillerat). A la segona part s'organitzen tallers diversos: danses i músiques d'arreu del món, jocs

cooperatius i de diferents indrets del món, trenetes, percussió, etc. També es munta un mercat d'intercanvi (llibres, roba, quincalles...). La xocolata de l'esmorzar és de comerç just, així com també el cafè del bar de l'institut.

La jornada d'aquest any es clourà amb una **sardana de germanor**, que ocuparà tot el pati. Val a dir, que han estat assajant els passos. També proclamarem la pubilla i l'hereu de l'institut, després de les proves de selecció pertinents.

En definitiva, aquest conjunt d'activitats de solidaritat i d'altres que realitzem tenen per objectiu fer-nos ressò de la problemàtica del món d'avui, ajudar a interioritzar uns valors bàsics com són el respecte per a les persones i el medi, la solidaritat, el compromís social i despertar el desig i la inquietud de construir un món més just i humà.

-Participem en el projecte: "Fem una llei", promogut i organitzat pels Serveis Educatius del Parlament de Catalunya. Durant aquest curs 2007-2008 hi han estat implicats seixanta alumnes de quart d'ESO del nostre institut i s'ha treballat en la matèria de Ciències Socials, a l'hora setmanal que es fa desdoblament –amb dos professors a l'aula-. L'activitat consisteix en la simulació d'elaboració d'un projecte de llei, que enguany ha versat sobre "El lleure de la joventut". El treball s'ha organitzat en cinc grups parlamentaris, integrats cadascun per quatre instituts i escoles concertades d'arreu de Catalunya. Els Serveis Educatius ens donaren el text base del projecte i, a partir d'aquí, s'hagueren de consensuar les esmenes de modificació, addició o supressió del preàmbul i dels tres títols, primer entre els centres del mateix grup parlamentari i en segon lloc amb els altres grups parlamentaris. Es van fer dues sessions de treball al Parlament, amb vuit alumnes per centre. El dia 5 de maig es culminà el treball amb la sessió del plenari del Parlament, amb la votació i aprovació del projecte de llei. Un alumne de cada centre va fer una breu intervenció subratllant algun aspecte concret del treball fet.

Aquesta activitat vol ser una eina que:

- .potenciï la participació de l'alumnat, fent-lo prendre part activa,
- .fomenti el diàleg, el debat, l'expressió de les idees pròpies i, també, el fet de ser capaç d'escoltar respectuosament els altres, els companys del mateix institut i els dels altres centres d'arreu de Catalunya –amb tot el que poden tenir d'enriquidor-.

Aquesta activitat és un exercici de pràctica democràtica i d'obertura a la pluralitat de parers. És una aposta per a la reflexió, la cooperació i el diàleg com a forma de millorar i fer avançar positivament la convivència ciutadana, plenament en la línia, doncs, de les competències bàsiques.

Qui?. Amb qui?. Amb quins recursos?. Avaluació.

La Comissió de Dinamització, formada per uns deu professors i profesores és la que té la responsabilitat d'impulsar, gestionar i valorar les diferents accions del Programa d'Escoles Compromeses amb el món. També es compta amb el suport de l'Equip Directiu, de la Comissió de Festes, del Parlament Verd i de l'AMPA. El Parlament Verd, format pels delegats i delegades de classe, aporta idees i propostes en les seves sessions de reunió setmanal, fomenta la participació i el diàleg i és una plataforma per tirar endavant les accions. Val a dir, que per a la seva realització es compta amb la

implicació del professorat. Algunes de les activitats poden estar portades per monitors, que guien alguns tallers o dinàmiques i per conferenciantes.

Moltes d'aquestes activitats són fruit de la col.laboració amb entitats i institucions de la ciutat, que tenen un ampli ventall de possibilitats a oferir, i a les quals restem oberts, atès que en són bons coneixedors. N'esmentarem unes quantes: "Casa de la solidaritat i la pau. Flors Sirera" del Consell Municipal de Solidaritat, "Associació Casa de les Formigues", "Creu Roja", Justícia i Pau", "Fundació Vicent Ferrer", "CAE", "Associació Josep Ma. Conill de comerç just", "Centre de Recursos Pedagògics del Bages", etc.

Quant als recursos econòmics dir que cada any demanem una subvenció al Consell Municipal de Solidaritat, que se'ns concedeix. Una altra font de finançament és la venda de roses per sant Jordi. Dir, també, que es dedica el 7% del pressupost extraordinari de l'institut a solidaritat.

La valoració global del projecte és positiva. A principis de curs es programen les activitats a realitzar i, podem dir, que realment es porten a terme. L'alumnat hi participa amb força interès. També cal destacar la implicació del professorat i la col.laboració del Consell Municipal de Solidaritat i de les ONGs que en formen part.